

B E Z G E K

Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi
Journal of Teaching Turkish Language to
Foreigners

Cilt 1 (2022) Sayı 2 157-161

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 29.10.2022

Kabul Tarihi: 07.12.2022

Yayın Tarihi: 15.12.2022

Kitap Tanıtımı

Doç. Dr. Onur ER ve Prof. Dr. Semra ALYILMAZ'ın “Web 2.0 Araçları ile Kültür Destekli Yabancılara Türkçe Öğretimi” Adlı Eseri Üzerine

Assoc. Dr. Onur ER and Prof. Dr. Semra ALYILMAZ's Work “Teaching Turkish to Foreigners with Culture Support with Web 2.0 Tools”

 Elif Tekin¹

Tekin, E. (2022). Doç. Dr. Onur ER ve Prof. Dr. Semra ALYILMAZ'ın “Web 2.0 Araçları ile Kültür Destekli Yabancılara Türkçe Öğretimi” adlı eseri üzerine. *Bezgek Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi*, 1(2), 157-161. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.8>

Web 2.0 Araçları ile Kültür Destekli Yabancılara Türkçe Öğretimi Adlı Eseri Üzerine

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında son yıllarda yapılan nitelikli çalışmalar artmakta ve bu çalışmalar da bu alana duyulan ilgiyi arttırmaktadır. Türkçe, başlı başına köklü bir dil olması itibarıyla farklı milletlerden pek çok kişinin ilgisini çekmekte ve çeşitli sebeplerle öğrenilmeye çalışılmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin önem kazandığı bu dönemde önemli çalışmalardan biri olan Doç. Dr. Onur ER ve Prof. Dr. Semra ALYILMAZ tarafından kaleme alınan editörlüğünü Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ ve Doç. Dr. Faruk POLATCAN'ın yaptığı “Web 2.0 Araçları ile Kültür Destekli Yabancı Dil olarak Türkçe Öğretimi” kitabı Duvar Yayınları tarafından 2022 yılında ilgililerinin dikkatine sunulmuştur.

Kitap, kısa bir ön sözün ardından bir giriş, iki ana bölüm, alt başlıklardan ve kaynakça bölümünden oluşmaktadır.

Kitabın ön sözünde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Web 2.0 araçlarının kullanımının yaygınlaşmasından fakat bu araçların nasıl kullanılacağına dair kaynakların yetersizliğinden bahsedilerek Web 2.0 araçlarının kültür destekli etkinliklerle nasıl kullanılması gerektiğine dair kılavuz bir kitap olma amacı taşıdığı üzerinde durulmaktadır. Çalışma, uygulamalı bir şekilde görsellerle desteklenerek öğrencilere yol gösterici etkinliklerle düzenlenmiştir.

Eserin giriş kısmı; Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ve Kültür, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımı olmak üzere iki ana alt bölümden oluşmaktadır. Söz konusu bölümde Türkçenin dünyadaki diğer diller arasındaki konumundan dolayı yabancıların ilgisini çektiği ve birçok öğrencinin Türkçeyi öğrenirken çevrimiçi veya video şeklinde öğrendiği dile getirilmiştir. Eserin ilgili bölümünde Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde birtakım problemlerin yaşandığına da

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ, Türkiye. tekinelif021@gmail.com

değnilmiştir. Bu problemler ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sürecinin başarılı bir şekilde gerçekleşmesi için öğretici, öğrenici özellikleri, mekân, öğrenme araçları ve materyalleri son derece etkilidir. Bu aşamada öğreticinin rolü çok önemlidir. Bu yüzden yabancılara Türkçe öğretiminde Web 2.0 araçlarından faydalanılması gerektiğinden bahsedilmiştir.

Foto 1. *Web 2.0 Araçları ile Kültür Destekli Yabancılara Türkçe Öğretimi* Adlı Kitabın Ön Kapağı

Eserin giriş kısmında “**Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ve Kültür**” adlı ilk bölümde öğrencilerin Türkçeyi öğrenirken yalnızca Türkçeyi değil Türk kültürünü de öğrendikleri vurgulanmıştır. Çünkü dili öğrenen kişi bu dilin kültürü ile de etkileşime geçmektedir. Yabancı bir dil

demek yabancı bir kültür demektir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrencilere Türk kültürü hakkında da bilgi verilmesi gerekmektedir. Çünkü Türk kültürünü tanımayan bir bireyin Türkçeyi öğrenmesi de teknik açıdan mümkün değildir. Bu bakımdan dil kültürün taşıyıcısıdır. Bu bölümde yapılan bazı araştırmalara yer verilerek kültür unsurlarının konu edildiği derslerde öğrenenlerin istekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hedef dilin kültürüne yönelik verilen derslerde öğrenenlerin okuma ve konuşma becerilerinin gelişiminde katkısı olduğu belirtilmiştir. Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde (AOÖÇ) hedef dilin ait olduğu kültür ile dilin öğretilmesi seviyelendirilerek gösterilmiştir. Yani hedef dili öğretirken seviye gruplarına göre hedef dilin kültürünün verilmesi de değişkenlik göstermektedir. Daha sonra AOÖÇ'nin zenginleştirilmesi, çok dilliliğe ve çok kültürlülüğe duyarlı modern dil öğretimine yeni olanaklar sunmuştur. Çok dillilik ve çok kültürlülük ile ilgili ayrıntılı bilgiler kitabın 3 ve 4. sayfalarında tablolaştırılarak gösterilmiştir. Sonuç olarak çok dillilik nedeniyle ortak bir ortam yaratılmalı ortak bir kültür devreye girmelidir. Amaç kültürler arası anlayışı genişletmek ve derinleştirmektir.

Kitabın giriş kısmında bulunan ikinci alt başlık “**Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımı**”dır. Bu bölümde, dilin öğretilmesinin teknoloji ile birlikte olduğu ve teknolojinin dilin öğretilmesinde önemli araçlardan biri olduğu üzerinde durulmuştur. Teknoloji kullanımı eğitimin niteliğini arttırmakta ve dilin öğrenilmesini kolaylaştırmaktadır. Yapılan incelemelere yer verilerek çoğu araştırmacının da teknoloji kullanımının öneminden ve gerekliliğinden bahsettikleri görülmektedir. Bu araştırmalara göre yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımı; dersi etkili hâle getirir, öğrencinin kaygısını azaltır ve Türkçe öğrenmek isteyen daha fazla insana ulaşma imkânı sağlar. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde birçok teknolojik öğretim materyalinden faydalanılabilir. Bunlardan bazıları şunlardır:

- Etkileşimli Tahta,
- Zenginleştirilmiş Kitap,
- Blog,
- Dizi ve Film,
- Youtube,
- Etkileşimli Oyunlar,
- Bilgisayar,
- İnternet,
- Web 2.0 Araçları.

Web 2.0 Araçları, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde faydalanılan ve kitabın genel konusunu oluşturan araçlardır. Bu araçların kullanımı için özel bir eğitim alınabilir. Kitapta web 2.0 araçlarının kullanımı A1 düzeyi için görsellerle desteklenerek açıklanmıştır. Bu çalışmada yer alan web 2.0 araçlarının işlevi ve bilimsel değerlendirilmesi kitapta (s.13, tablo4) tablolaştırılarak gösterilmiştir.

Eserin I. bölümünde web 2.0 araçlarının A1 düzeyi için uygulama örneklerine yer verilmiştir. Web 2.0 araçlarının işlevi, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde belli bir düzeye sahip öğrencilerin içerik üretip paylaşabildikleri bir eğitim platformudur. Eserde 10 farklı aracın uygulamasına yer verilmiştir.

I. Uygulama Storyjumper Web 2.0 Aracı ile A1 düzeyine uygun “Tanışma ve Selamlaşma” konulu uygulama örneğine yer verilmiştir. Uygulamaya ulaşmak için erişim adresi de bırakılarak kullanıcıların daha kolay bir şekilde ulaşmasına olanak sağlanmıştır. Bu uygulama sayesinde öğrenen ve öğretici iş birlikli bir şekilde çalışma yapabilir, dijital kitaplar oluşturabilir. Sekmelerden çeşitli seçeneklerle istenilen öğeler seçilerek kitap zenginleştirilebilir. Storyjumper uygulaması hem görsellerle hem de erişim adresleriyle desteklenerek kitapta (s.16-22) ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

II. Uygulama Pixton Web 2.0 Aracı ile A1 düzeyinde “Dilekler” konulu uygulama örneğine yer verilmiştir. Pixton aracı ile çizgi romanlar oluşturularak öğrenmenin zenginleştirildiğinden ve uygulamayı kullanırken de öğrenici ve öğreticinin aynı ortamda bulunması gerekliliğinden bahsedilmiştir. Uygulamanın oluşturulma sürecinde kitapta verilen erişim adresinden üye olunarak gerekli aşamaları geçtikten sonra çizgi roman oluşturulmaya başlanabilir. Ayrıca uygulamada bulunan sekmelerle içerik zenginleştirilebilir. Bu sekmelerin kullanımı görsellerle ve erişim adresleriyle desteklenerek kitapta (s. 23-30) ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

III. Uygulama Storyboardthat Web 2.0 Aracı ile A1 düzeyi “Dilekler” konulu uygulama örneğine yer verilerek üyelik işlemlerinden sonra “Bir Öykü Paketi Oluşturun” sekmesi ile dijital öykü oluşturulduğundan bahsedilmiştir. Bu uygulamada “Dilekler” konusu için diyalog hazırlanmıştır. Mekân seçimi olarak tatlıcı kullanılarak aslında Türk kültürüne karşı da farkındalık oluşturulmak istendiği dile getirilmiştir. Arka planda bulunan resimlere tıklanarak kullanıcı daha ayrıntılı bilgi alabilir. Uygulamanın kullanımına yönelik bilgilere kitapta (s. 31-34) yer verilmiştir.

IV. Uygulama Popplet Web 2.0 Aracı ile A1 düzeyi “A Sesi ve Harfi” konulu uygulama örneğine yer verilmiştir. Bu uygulama ile dijital zihin haritaları oluşturulduğundan ve kullanıcıların aynı ortamda olmasa bile iş birlikli çalışmalar yapabildiğinden bahsedilmiştir. Verilen erişim adresinden uygulamaya üye olunduktan sonra “Create New People” sekmesi ile zihin haritası oluşturulmaya başlanabilir. Uygulamanın kullanım aşamaları kitapta (s. 35-38) görsellerle desteklenerek ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

V. Uygulama Padlet Web 2.0 Aracı ile A1 düzeyi “Bu Ne?” konulu uygulama örneğine yer verilmiştir. Kitapta bulunan erişim adresinden uygulamaya üye olunduktan sonra “Bir Padlet Oluştur” sekmesi ile dijital pano oluşturulabildiği ve “Dişli Çark” simgesi ile de panonun etkileşimli hâle getirilebildiği ifade edilmiştir. Sağ üst köşede bulunan artı simgesi ile dijital panoya eklenen fotoğraf, resim ve video öğelerinin kültürel öge olmasına dikkat çekilmiştir. Böylece dijital pano uygulaması kültürel öğelerle desteklenebilir. Ayrıca eklenen birçok sekme ile dijital pano zenginleştirilir. Bu sekmelerin kullanımı kitapta (s. 39-45) daha ayrıntılı anlatılmıştır.

VI. Uygulama Canva Web 2.0 Aracı ile A1 düzeyine uygun “İftar Menüsü” konulu uygulama örneğine yer verilmiştir. Uygulamaya üye olunduktan sonra “Tasarım Oluşturun” sekmesi ile iş birlikçi afişler, videolar, sunumlar, inografikler, davetiyeler, menüler vb. oluşturulabildiğinden bahsedilmiştir. Kitaptaki uygulamada Kars’ta bir lokantanın menüsünde bulunabilecek Kars yöresine ait bir yemek listesi hazırlanmıştır. Böylece uygulamanın kültür ögesiyle bütünlük oluşturularak daha etkili ve kalıcı öğrenmeler sağladığı ifade edilmiştir. Bu uygulamanın kullanımına yönelik ayrıntılı açıklamalara kitapta (s. 46-50) yer verilmiştir.

VII. Uygulama Powtoon Web 2.0 Aracı ile A1 düzeyine uygun “Hava Durumu” konulu uygulama örneğine yer verilmiştir. Powtoon ile kullanıcıların aynı ortamda olmasa bile iş birlikçi animasyonlar, videolar, sunumlar, inografikler vb. oluşturabildiğinden ve uygulamadaki sekmelerle

içeriği zenginleştirebildiğinden bahsedilmiştir. Uygulamayla ilgili ayrıntılı bilgilere kitapta (s. 51-57) yer verilmiştir.

VIII. Uygulama Visme Web 2.0 Aracı ile A1 düzeyine uygun “Fotoğrafta ne var?” konulu uygulama örneğine yer verilmiştir. Visme uygulamasına kitapta verilen erişim adresiyle üye olunduktan sonra “Create New” sekmesi ile sunum, inografik, poster, grafik vb. oluşturabilir ardından Powerpoint dosyasına aktarılabilir. Uygulamayla ilgili ayrıntılı bilgiye kitapta (s. 58-62) yer verilmiştir.

IX. Uygulama Voki Web 2.0 Aracı ile A1 düzeyine uygun “Nerelisin?” konulu uygulama örneğine yer verilmiştir. Kitapta verilen erişim adresi ile uygulamaya üye olunarak çizgi karakterlerin tasarlanıp konuşturulabildiğinden bahsedilmiştir. Uygulama kullanılırken öğrenen ve öğretici aynı ortamda olmalıdır. Uygulamanın beş sekmesi ile içeriği şekillendirebilme ve karakterler oluşturulurken farklı kültürlere uygun bir şekilde tasarlanabilme olanağı sağlanmıştır. Böylece kültürel öğeler de aktarılmış olur. Bu uygulama ile ilgili ayrıntılı bilgiye kitapta (s. 63-66) yer verilmiştir.

X. Uygulama Nearpod Web 2.0 Aracı ile A1 düzeyine uygun “ölçme aracı” geliştirme amacına yer verilerek kullanıcıların aynı ortamda olmasa bile iş birlikçi çalışmalar yapabildiğinden bahsedilmiştir. Verilen erişim adresi ile uygulamaya üye olunduktan sonra “Oluştur” sekmesi ile birden fazla etkinlik hazırlamaya başlanabilir. Kitapta yalnızca ölçme aracı hazırlanışına yönelik bilgiler verilmiştir. Görsellerle açıklanan sekmeler kullanılarak içerik zenginleştirilebilir. Uygulama ile ilgili ayrıntılı bilgiye kitapta (s.67-72) yer verilmiştir.

Kitabın II. bölümü “Sonuç ve Öneriler”de Web 2.0 araçlarının günümüzde birçok alanda olduğu gibi yabancılara Türkçe öğretimi alanında da ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır. Bu araçların kullanımının yaygınlaşması ile öğretmenlerin de uygulamaların kullanımına dair gerekli donanıma sahip olması gerektiği dile getirilmiştir. Bu araçlar kullanılırken çalışmada bahsedilen öneriler dikkate alınarak kullanılmalıdır. Bahsi geçen uygulamalar konunun uzmanlarına danışılarak seçilmiş nitelikli uygulamalardır. Kullanıcılar bu uygulamaları ihtiyaçlarına göre düzenleyip kullanabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Web 2.0 araçlarıyla kültür destekli uygulamaların önerildiği **“Web 2.0 Araçları ile Kültür Destekli Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi”** adlı eserinden dolayı Prof. Dr. Semra ALYILMAZ ve Doç. Dr. Onur ER hocalarımızı kutlar, eserleriyle Türkçe öğretimine ve Türk kültürüne yaptıkları katkılardan dolayı teşekkür ederiz.

Kaynak

Er, O. ve Alyılmaz, S. (2022). *Web 2.0 Araçları ile kültür destekli yabancılara Türkçe öğretimi*. Duvar Yayınevi.

